

-NEMZETI KULTURÁLIS ALAP
ISMERETTERJESZTÉS ÉS KÖRNYEZETKULTÚRA KOLLÉGIUMA
Pályázati azonosító: A2026/N9484

„CSILLAG SÜT A SZEDER-ÁGRA...”

**BESZÁMOLÓ A BÁCS-KISKUN MEGYEI KATONA JÓZSEF KÖNYVTÁR
TERMÉSZETISMERETI GYEREKPROGRAMJAIRÓL**

2021-2022

„CSILLAG SÜT A SZEDERÁGRA...

BESZÁMOLÓ A BÁCS-KISKUN MEGYEI KATONA JÓZSEF KÖNYVTÁR TERMÉSZETISMERETI GYEREKPROGRAMJAIRÓL

„Csillag süt a szeder-ágra. / Lassan jön a pásztor álma.
Rezgő-fű a feje-alja. / Nyár-éj ege betakarja.”

2021-ben Weöres Sándor: Nyári este sorait választottuk a Bács-Kiskun Megyei Katona József Könyvtár gyerekeknek szóló ismeretterjesztő sorozatának címének. Terveink elkészítésekor bízunk benne, hogy előadásainkon, játékaink során, könyvtári foglalkozásainkon, személyesen találkozhatunk majd a gyerekekkel. Sajnos ez csak részben valósulhatott meg. A 365/2021. (VI. 30.) Korm. rendelet életbe lépésétől a könyvtárak korlátozás nélkül látogathatóak lettek, ám folyamatosan érzékeltük az emberek óvatosságát. Szeptembertől az oktatási intézmények saját hatáskörben dönthettek arról, milyen iskolán kívüli programot engedélyeznek a gyerekeknek, így több gyerekcsoport hónapokig nem kereshetett fel bennünket. Ezért az online tér lehetőségeit folyamatosan igyekeztünk kihasználni. 2022 tavaszától visszatértek csoportjaink, örömmel fogadva kínálatunkat.

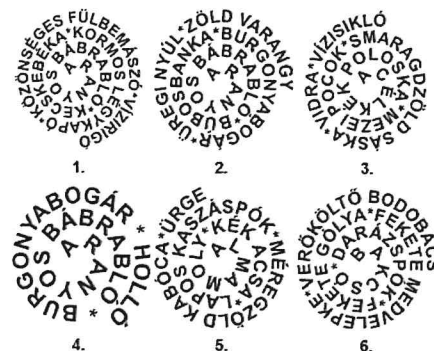
Tevékenységünk most is több elemből állt.

Könyvtári foglalkozások

Népszerűek voltak az információgyűjtésre, könyvtári kutatásra épülő eseményeink, a témához kapcsolódó könyvbemutatók, s a gyerekekkel együtt kíváncsian vártuk az interaktív előadásokat, a meghívott szakemberek bölcs gondolatait. A társintézmények, iskolák, civil szervezetek által szervezett nyári táborok csoportos látogatásai alkalmával a szokásosnál többször választottunk természetismereti témát.

ALLATCSIGÁK

Számoljátok meg, összesen hány lába van az állatcsigákban szereplő élőlényeknek!

EMLŐSÖK

A táblázatban emlősök rejtőznek. Vajon megtaláljátok valamennyit?

DE	DISZ	ER	GE	GÖ
HER	HI	I	KA	KOND
KUS	LE	LIN	LON	MACS
ME	ME	MÓ	MUF	NÓ
NYÉT	PE	RA	RÉNY	ÚZ
ÜR	VA	VAD	VAD	VID

Legnépszerűbb témáink voltak:

- Zöldike (Hazai életközösségeink)
- Hópaplanba bújt a táj
- A Nádteger élete (Berg Judit meséje)
- Az év élőlényei
- Madárbarátok
- Világörökségünk
- Zöld jeles napok

Géderlaki gyerekek könyvtári foglalkozása

*Óvodások a Katona József Könyvtárban a Föld napja alkalmából
A fotón látható rajzzal az óvisok lepték meg a könyvtárlátogatókat*

Zöldike – Természetismereti foglalkozás

Dalol a tavasz – Az évszakok váltakozásáról óvisoknak

A medve és a Hold – Természet az irodalomban

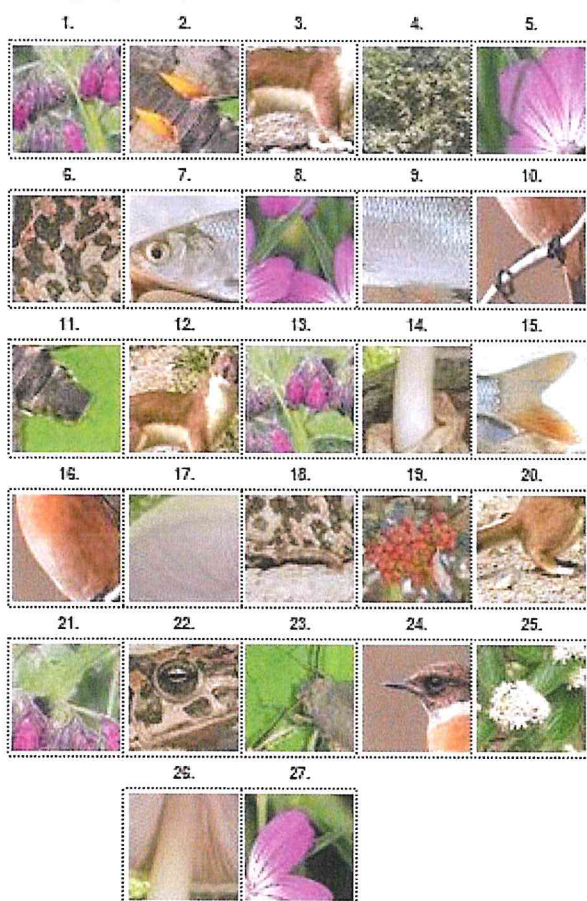

A vízcsepp útja – A víz körforgásáról óvodásoknak

Ismét készültek olyan foratókönyvek, amelyekben részletes foglalkozásleírásokat adtunk át a kecskeméti fiókkönyvtáraknak, városi könyvtáraknak és a megye kistépelülésein működő könyvtári szolgáltatóhelyeknek. Ezek a következők voltak:

KÉPKERESŐ – AZ ÉV ÉLŐLÉNYEI – 2021

Figyeljétek meg a képeket, majd keressétek meg az ösvénytanulókat! Legyen találatok kiadvány, hogy melyik élőlénytől készültnek a fókák!

AZ ÉV ÉLŐLÉNYEI – 2021

A résztvevő települések: *Apostag – Csávoly – Érsekcsanád – Gara – Jakabszállás – Kalocsa – Katymár – Kecskemét – Kiskunfélegyháza – Madaras – Miske – Nemesnáadudvar – Pálmonostora – Sükösd – Szakmár*

NYOMOZÁS A VILÁGHÁLÓN

A résztvevő települések:

Akasztó – Apostag – Borota – Gara – Kecskemét – Miske – Szakmár – Szeremle – Tiszaug

A KISKUNSAÁGTÓL A HANSÁGIG

A résztvevő települések:

Apostag – Császártöltés – Gara – Katymár – Kecskemét – Madaras – Miske – Nyárlőrinc – Sükösd – Szentkirály – Tázlár

A LEVÉLTOLVAJ (Őszi foglalkozás óvodásoknak)

A résztvevő települések: *Apostag – Borota –*

Csávoly – Dunapataj – Dunatétélen –

Érsekcsanád – Érsekhalma – Hajós – Harta –

Jánoshalma – Katymár – Kéleshalom –

Kiskunfélegyháza – Kunfehértó – Kunpeszér –

Madaras – Mátételke – Miske – Nemesnáadudvar –

Orgovány – Rém – Szakmár – Városföld

A levéltolvaj meséjének feldolgozása Borotán, Bátyán és Madarason

Barátunk a természet

A *Barátunk a természet* országos természetismereti játéksorozatunk 35. alkalommal került meghirdetésre. A vetélkedő résztvevői a hazai tájakra vonatkozó fejtörőket oldották meg. A játék a nyári szünet alatt is folytatódik, hogy minél többen részesei legyenek a magyarországi barangolásnak. Bízunk abban, hogy a feladatokban szereplő élőlények, tájak, kultúrtörténeti nevezetességek közül legalább néhányat a valóságban is megismernek játszótársaink a nyári táborok, családi kirándulások során.

JÁTÉK A FÖLDRAJZI NEVEKKEL

Állítsátok össze az azonos mintájú betűcsoportokból egy-egy alföldi település nevét!

a) Jegyezzétek le a földrajzi neveket!

b) Nevezzétek meg a ♠ jeli település két nevezetességét!

b) Nevezzétek meg a ▲ jeli település két nevezetességét!

A	♠	AL	♠	BA	▼	BA	♠	BÁCS	♠	BE	♠
BE	♠	DI	♠	DOK	♠	DÚ	▼	FA	♠	GED	▲
GOS	▼	HAJ	▼	HER	♠	IST	♠	JÁSZ	♠	KIS	♠
KÓ	♠	KÓ	♠	LU	♠	MÁS	♠	NAD	♠	NYIR	♠
PA	♠	RENY	♠	RETY	♠	RÓS	♠	RÓS	♠	SZE	▲
SZEG	♠	SZUR	♠	TI	♠	TOR	♠	TUR	♠	TYÓ	♠
		ÚJ	♠	VAN	♠						

A TISZA-TONÁL

A Tisza-tó a Tisza hullámterében kialakított mesterséges víztározó. Változatos élőhelyei gazdag élővilágnak adnak otthont. Keressétek meg a betűláncban tízenkettő itt élő állat nevét!

a) Soroljátok fel az állatokat!

b) Jelöljétek csillaggal a halakat!

A * R * A * T * Á * S * B * A * K * A * N * C * S * B * A * R * L * A * N * G * D * A *
 R * A * Z * S * P * Ö * K * E * G * E * R * E * S * Z * O * L * Y * V * E * S * E * R * N *
 * Y * Ö * F * O * L * Y * A * M * I * G * É * B * G * A * R * D * A * G * Y * E * K * É *
 N * Y * H * U * L * L * Á * M * J * É * G * I * M * A * D * Á * R * K * E * C * S * E * G *
 E * K * Ö * N * Y * V * T * Á * R * L * Á * Z * M * E * R * Ö * M * Á * G * N * E * S *
 M * O * C * S * A * R * I * T * E * K * N * Ö * S * N * A * D * N * A * D * I * R * I * G *
 O * Ö * S * Z * A * P * O * S * T * O * P * P * E * R * S * Z * A * L * V * E * T * A * S *
 * Z * Ü * R * K * E * G * É * M * V * I * D * R * A * Z * Ó * L * D * G * Y * I * K

ÁLLATI APRÓK

Biztos jövő jelégre leendő lóbagócsmama olyan erős, egészséges lovak jelentkezését várja, akik menedéket adnának petéinek.

Csendes, ragadozómentes övezetben, frissen vágott tölgytuskókkal felszerelt biobölcsődénkben vállaljuk apróságainak előnevelését: a rostokból szőtt bölcsők elősegítik lárváinak zavartalan bebábozódását. Várjuk igényes tölgyes-töviscincér mamák jelentkezését, akik gondolnak utódaik jövőjére. „Tölgybölcső” jelégre

Fiatal, életerős búzavédő törpefűrkész búzatablák védelmét vállalja. „Friss kenyér” jelégre

GILISZTAÓRAREND

AKADÁLYCSÚSZÁS
 ÁLCÁZÁSI ISMERETEK
 BŐRIZOMTORNÁ
 EMBERISMERET
 FÉREGILLEM
 FÉREGTÖRTÉNELEM
 FÖLDFORGATÁS
 GILISZTA ABC
 GILISZTAGIMNASZTIKA
 GILISZTAKTIKA
 GILISZTALOGIKA
 GILISZTÁTESI

GYŰRŰSZÁMTAN
 JÁRATLAZÍTÁS
 JÁRATRENDSZERTAN
 NYÁLKACSPÓGTETÉS
 NYEREGFUTÁS
 ŐSZI MÉLYFŰRÁS
 RAGADOZÓRAJZ
 SERTERENDEZÉS
 SZELVENYSZÁMTAN
 TALAJISMERET
 TALAJTORNÁ
 VERSENYCSÚSZÁS

Internetes ajánlók, játékok

A személyes jelenlétet igénylő események mellett többféle, természetismereti tartalmú, tanulást támogató összeállítással (játékok, könyvajánlók) segítettük az iskolán kívüli oktatást. Ezek közül néhány:

- Beporzók napja
- A Tisza élővilágának emléknapja
- A víz világnapja
- Föld napja – Játékok kisiskolásoknak
- Madarak és fák napja – Érdekességek a hazai madárvilágból
- Hóaplanba bújt a táj

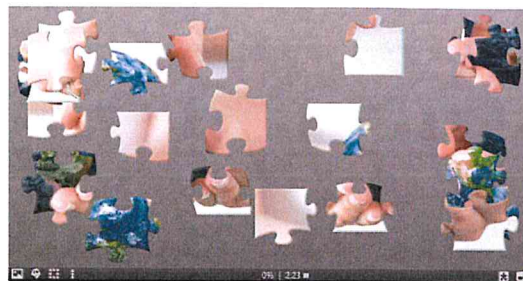
FÖLD NAPJA
ÁPRILIS 22.
Játékok gyerekeknek

1970. április 22-én az Amerikai Egyesült Államokban, egy egyetemista kezdeményezésére indult el a Föld napja, amely szűke világmegszélesítés volt. Magyarországon az előző korszakot csatlakoztatták a mozgalmához. Erre a jeles napra is készítettünk néhány játékot a Bács-Kiskun megyei Kútana-dűcsel Környék-területi gyerekkönyvtárban. Próbáld ki!

Kirakó

Kirakójátékunk eredménye az ember felelősségére utal. Állítsd össze a képet!

Több száz résztvevőt regisztráltunk a témához kapcsolódó internetes játékainkban is.

Írjuk jól! – Madaraink (321 megfejtés)

A résztvevő települések:

Akasztó – Baja – Bácskány – Bócsa – Bóly – Budapest – Bük – Dunaegyháza – Dunatetőtlen – Dusnok – Edelény – Érsekcsanak – Érsekhalma – Fedémes – Felsőnána – Földeák – Gara – Géderlak – Harc – Harkakötöny – Harta – Heves – Imrehegy – Izsák – Jakabszállás – Kalocsa – Katymár – Kecskemét – Kengyel – Kéty – Kiskunfélegyháza – Kiskunhalas – Kisvárd – Kisszállás – Madaras – Mezőfalva – Miskolc – Móricgát – Nagybaracska – Nagyréde – Óföldeák – Ordas – Orosháza – Pécs – Petőfibánya – Petőfiszállás – Rózsaszentmárton – Solt – Soltvadkert – Sükösd – Székesfehérvár – Szeremle – Tab – Tabód – Tatabánya – Tázlár – Tengelic – Tompa – Tököl – Törökbálint – Újszász – Zagyvaszántó – Zomba

Nemzeti parkjaink - 100 (171 megfejtés)

A résztvevő települések:

Akasztó – Alsómégy – Ballószög – Budapest – Dunapataj – Edelény – Felsőnána – Gátér – Géderlak – Harc – Harta – Imrehegy – Kecskemét – Kéty – Kalocsa – Kaposvár – Kiskunfélegyháza – Lakitelek – Miskolc – Petőfiszállás – Rózsaszentmárton – Szakmár – Tabdi – Tabód – Tengelic – Tiszasas – Tiszaug – Tompa – Tököl – Zomba

Cseppecske és Cseptől az óceánig (201 játszótárs)

A résztvevő települések:

Apostag – Bácsbokod – Ballószög – Budapest – Cegléd – Csátalja – Csengőd – Csikéria – Csólyospálos – Dorog – Dunavecse – Érsekhalma – Esztergom – Felsőlajos – Gödöllő – Harkakötöny –

Homonnégy – Kalocsa – Katymár – Kecskemét – Kiskőrös – Kiskunfélegyháza – Kiskunhalas – Kunszentmiklós – Kupeszér – Madaras – Orgovány – Petőfibánya – Rém – Révfülöp – Solt – Soltvadkert – Sükösd – Szalkszentmárton – Szombathely – Tatabánya – Tázlár – Vaskút

Előadások, könyvbemutatók

2021-22-ben is számítottunk meghívott szakemberek, alkotók közreműködésére. **Hajdú Zsanett** biológussal nem először találkoztunk. Korosztálytól függetlenül megyszerte kiemelt érdeklődés fogadta előadását Amazónia csodáiról, veszélyeztetettségéről. Saját készítésű fotói jól szemléltették mondanivalóját. A gyerekekkel azt is igyekezett megértetni, hogyan befolyásolják mindennapi döntéseink más kontinensek életközösségeit. Hajdú Zsanett előadását ezúttal Apostagon, Érsekcsanádon, Hercegszántón, Kecskeméten, Soltszentimrén, Szeremlén és Tasson fogadta értő figyelemmel 340 fiatal.

Hajdú Zsanett biológus Kecskemét és Tass vendége volt

2021 decemberében, a Gyerekek hónapja alkalmából vendégünk volt **Gévai Csilla** író, illusztrátor. A gyerekekkel folytatott beszélgetések alapja az író *Nagyon zöld könyv* és a *Nagyon kék könyv* c. alkotásai voltak. Sok-sok környezetvédelmi és természetismereti kérdés megbeszélése mellett az író igyekezett ráébreszteni a fiatalokat saját felelősségükre, korukhoz mért mindennapi tennivalóikra. A foglalkozásokon 53 gyerek figyelmére számíthattunk

Gévai Csilla a gyerekekkel

Artúr, az erdők hőse az óvodásoknak szóló szemléletformáló előadásaink egyike volt. Artúr ugyanis szárazság esetén nem csupán esőt és vihart képes létrehozni, de tüzet is tud fűjni. Sajnos néha véletlen is sikerül neki tüzet okozni, de a gyerekekkel közösen Bácsbokodon, Bácsborsódon, Harkakötönyben, Jakabszálláson, Jászszentlászlón, Tázlaron és Tompán is sikerült mindent jóvá tenni. A **Szegedi Látványszínház** mesébe bújtatott tanulságos története 297 óvodást tanított a természet megóvására, szeretetére.

A Szegedi Látványszínház bemutatója Kunbaracson és Helvécián

Évek óta együttműködő partnerünk az Esztergomi Környezetkultúra Egyesület. Saját fejlesztésű **Bogárháton** projektje több elemből tevődik össze, igazodva a természet ritmusaihoz, aktualitásokhoz: *Gerzson, a ganéjtúró házasodik*; *Bogárréti karácsony*; *Muslinca Ica és a must*, *Nyári bogármese*. Ezek az interaktív bemutatók a rovarvilág csodáit hozzák közelebb a gyerekekhez, a környezettudatos nevelés szerves részeként. Fontos kiemelni, hogy a mesébe ágyazott ismeretanyag szakszerű, könnyen befogadható, a nagyméretű, élethű állatok pedig bővítik a fajismeretet. A bogármeséket 199 gyerek a következő településeken élvezhette: *Hajós, Mátételke, Pirtó, Soltszentimre, Szeremle, Tataháza*.

Bogárháton bemutatók Hajóson és Szeremlén

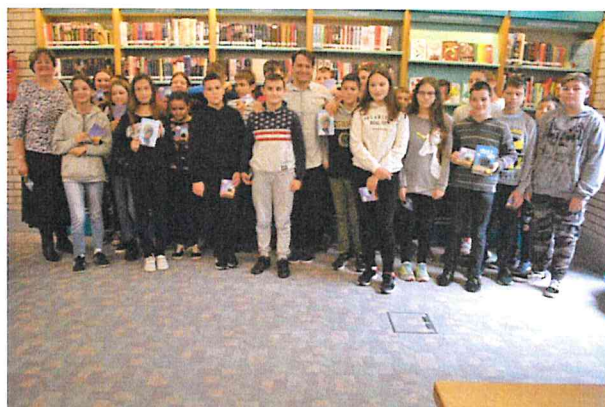
Az **Ökojáték** csapatának környezetóvó bábos előadása is fontos és aktuális témára hívta fel a gyerekeken keresztül a családok figyelmét. A **Lim-lom mese** előadása közben beszélgettek a

gyerekekkel a szelektív hulladékgyűjtés fontosságáról, tisztázták és gyereknyelvre fordították az ehhez kapcsolódó fogalmakat. Közben a gyerekeket is bevonták a közös játékba. A Kuka Műveknek Apostag és Szalkszentmárton adott otthont. A két településen 112 gyerek tanulta a szelektálást.

A Kuka Művek Szalkszentmártonban és Tasson üzemelt

Mindig tanulságosak azok a könyvbemutatók, ahol szépirodalmi művek jelentik a beszélgetések alapját. A gyerekek a jelenlévő írókkal együtt fedezik fel a mesék, novellák üzenetét, értelmezik a továbbgondolásra érdemes részleteket. Ezúttal Gáspár András Gáspárra, Sohonyai Editre és Vig Balázusra figyelhetett a diákság.

Sohonyai Edit és Gáspár András Gáspár a tinik között

Paulovkin András biológus decemberben, a gyerekek hónapja alkalmából látogatott el a Katona József Könyvtárba. Egy különleges élőlénycsoportot – a gerinctelenek képviselőit – igyekezett megismertetni és megszerettetni a gyerekekkel. A kitűnő előadást ezúttal nem diaképek, hanem élő állatok illusztrálták, a harmadikosok nagy öröme. A megtekintés mellett ezúttal – kellő óvatossággal – a simogatás is megengedett volt. A gyerekek annyi élményt gyűjtöttek ezen a téli szombat délelőttön, hogy a pedagógusok mellett még a szülők is fontosnak tartották, hogy visszajelzést adjanak erről.

Paulovkin András, a gyerekek és a gerinctelen élőlények

Nyomkereső játékok

Először 2021 nyarán került sor a „nyomkereső téglajátéokra”. Ezt gyorsan megszerették úgy a gyerekek, mint a velük érkező szülők is. Ezért azóta kétszer – télen és tavasszal – került sor hasonló, fajismeretet bővítő nyomozásra. A hazai fajokat ábrázoló téglák mérete megegyezik a könyvtárunk falát alkotó téglák méretével, innen kapta nevét a játék. A nyomkeresést számos ismeretterjesztő kötet segítette.

ZÚZMARÁS NYOMKERESŐ

Sorsolás:
2022. január 8. szombat 15.00 óra
A helyes megfejtők természetismereti könyveket nyerhetnek!

nka
NEMZETISZERESÉSI KÖZPONT

1.

3.

9.

18.

2.

8.

12.

13.

KIKELETI NYOMKERESŐ

A megfejtés határideje:
2022. április 23. szombat 19.00 óra

nka
NEMZETISZERESÉSI KÖZPONT

Foglalkozásaink, játékaink résztvevői a jutalomkönyvek mellett ismét örömmel fogadták információs könyvjelzőinket, és a gyermekmunkák alapján készített füzetcímkéket is.

2021-22-ben is számos értelmes lehetőséget kínált intézményünk az azonos érdeklődésű emberek találkozására, az információszerzésre, tanulásra, ami hozzájárulhatott a gyerekek és fiatalok szemléletének alakulásához.

Köszönjük a programsorozat lebonyolításához nyújtott támogatásukat!

Beszámolóink olvasható: www.bacstudastar.hu Pályázatok menüpontban, valamint a <http://hungaricana.hu/hu/nka-palyazati-beszamolok/> oldalon.

Kecskemét, 2022. június 21.

Dani
Bajdosóné Dr. Dani Erzsébet
megyei könyvtárigazgató
habilitált egyetemi docens